

AMPUMARATAVASTAAVA JA AMPUMARADAN JÄRJESTYSSÄÄNTÖ

Sisällys

Uusi ampumaratalainsäädäntö virallisti vanhan käytännön – ratavastaava tuli lakiin.....	1
Kannanotto.....	2
Siirtymäsäännös vanhoille ampumaradoille	2
Mitä ratavastaava saa tehdä ja mitä ratavastaavan täytyy tehdä?	2
Ampumaratalaki 10 § <i>Ratavastaavan ja ammunnan johtajan oikeudet ja velvollisuudet</i>	3
VNa ampumaradoista 3 § <i>Ratavastaavan valvontatehtävä</i>	3
Järjestyssääntöön liittyviä näkökohtia	4
Ampumaratalain 9 § säätelee, että ampumaradalla on oltava järjestyssääntö.	4
Valtioneuvoston asetus ampumaradoista 2 § - Järjestyssääntö.....	4
Poliisihallitukselle toimitettava aineisto – kohtuullinen laatu	5
Liite 1 Ilmoitus ratavastaavaksi.....	6
Liite 2 Suostumuksen malliteksti	7

Uusi ampumaratalainsäädäntö virallisti vanhan käytännön – ratavastaava tuli lakiin

Ampumaratalaki (763/2015) ja Valtioneuvoston asetus ampumaratojen laittamisesta (1307/2015) tulivat voimaan 1.12.2015. Laki sääntelee sekä vanhojen, toimivien ampumaratojen hallinnointia että uusien ratojen perustamista koskevaa menettelyä.

Ampumaratalain 5 § 1. momentin kohta 9 mainitsee ampumarataluvan saannin edellytyksenä **ratavastaavan** nimeämisen. **Nimetyt henkilön on annettava etukäteen suostumus tehtävän vastaanottoon.**

”9) hakija nimeää ampumaradalle sen toiminnasta ja turvallisuudesta vastaavan henkilön (ratavastaava), joka on suostunut tehtävään ja joka täyttää 4–6 kohdassa säädetyt vaatimukset.”

Kohtien 4-6 vaatimukset koskevat sekä ampumarataluvan hakijaa että nimettävää ratavastaavaa:

”4) luvanhakija ei ole konkurssissa eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu;

5) luvanhakijana oleva luonnollinen henkilö tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva;

6) luvanhakijana oleva luonnollinen henkilö on täyttänyt 18 vuotta;”

Poliisihallitus tukee tässä ratavastaavan ilmoittajaa. Poliisin saatavilla olevaa tietoa ei ilmoittajan tarvitse erikseen hankkia.

Edellä lueteltujen kolmen kohdan vaatima selvitystyö tehdään Poliisihallituksessa ja osin paikallispoliisissa, jolta Poliisihallitus ottaa lausunnon. Poliisihallituksella on pääsy kaikkiin selvitystyön vaatimiin tietokantoihin. Konkurssissa oloa, oikeustoimikelpoisuutta ja ratavastaavaksi esitettävän elossa oloa ja yli 18 vuoden ikää ei tarvitse asiakirjoin todistaa.

Ratavastaavan nimeää ampumarataluvan hakija tai olemassa olevan radan luvan haltija. Tähän voi liittyä jälleen selvitysten hankintaa. ”Ampumarataluvan haltijan” sääntöjen mukainen päättävä elin nimeää ratavastaavan. Yleensä on kyse rekisteröidystä yhdistyksestä rataluvan haltijana ja sen hallituksesta ja edelleen nimenkirjoittajista.

Kannanotto

Yhdistyksen nimenkirjoittajat löytyvät patentti- ja rekisterihallituksen antamasta rekisteriotteesta. Ongelmaksi on arveltu muodostuvan se, että yhdistysten valitut hallitukset eivät ole pitäneet rekisterimerkintöjä ajan tasalla. Verkkoasiointi PRH:n sivuilla ja nimenkirjoittajien päivittäminen maksaa (20 euroa). **Ampumaharrastusfoorumin kanta oli, että ilmoitukseen ei vaadittaisi liitteeksi rekisteriotetta. Tämän tekstin liitteenä oleva malli-ilmoitus ja malli-suostumus lähtevät siitä, ettei ratavastaavan ilmoitettava sääntöjen mukainen allekirjoittaja tarvitse rekisteriotetta kelpoisuutensa osoittamiseksi.**

Siirtymäsäännös vanhoille ampumaradoille

Ampumaratalain 17 § 3. momentti säätää vanhojen ampumaratojen ratavastaavasta ja järjestyssäännöstä seuraavasti:

”Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat luvat ampumaradan pitämiseen jäävät lupaehtoiseen voimaan. Luvanhaltijan on kahden vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta ilmoitettava ratavastaava Poliisihallitukselle ja laadittava järjestyssääntö, jonka sisältö ja esilläpito täyttävät tämän lain nojalla annettujen säännösten vaatimukset.”

Momentti koskee ennen 1.12.2015 perustetun ampumaradan (vanha ampumarata) luvanhaltijaa. Ratavastaava on ilmoitettava Poliisihallitukselle viimeistään 1.12.2017. Järjestyssääntö on pantava ajan tasalle, mutta sitä ei lähetetä Poliisihallitukseen.

Mitä ratavastaava saa tehdä ja mitä ratavastaavan täytyy tehdä?

Ampumaratalain 5 §:n säännös ratavastaavan tehtävästä – ”vastaa toiminnasta ja turvallisuudesta...” - on niin avoin, että sitä ei suoraan voi käyttää ratavastaavan tehtävien listaamiseen. Ampumaratalain 10 § on monta astetta tarkempi, ja se sisältää ratavastaavalle annettua julkista valtaa. Lailla tällainen julkisen vallan anto onnistuu, jos siirrettävät tehtävät on selkeästi ja tarkasti rajattu. Perustuslakivaliokunta ei esittänyt asiasta kantaa...

Pykälä 10 on ratavastaavan tehtävien ja toimenpiteitten vankka tuki.

Ampumaratalaki 10 § Ratavastaavan ja ammunnan johtajan oikeudet ja velvollisuudet

Ratavastaava valvoo, että ampumarata on turvallinen ja että radalla noudatetaan järjestyssääntöä sekä ampumarataluvassa tai ampumaratailmoituksen perusteella asetettuja ehtoja ja määräyksiä. Ampumarataa ei saa ottaa käyttöön ennen kuin ratavastaava on varmistunut, että ampumarata täyttää ampumarataluvassa tai ampumaratailmoituksen perusteella asetetut vaatimukset ja että ratarakenteet mahdollistavat järjestyssääntöjen mukaisen toiminnan.

Jos ampumarata on sellaisessa kunnossa, että sen käytöstä aiheutuu vaaraa terveydelle tai muulle kuin ampumaradan ylläpitäjän omaisuudelle, on ratavastaavan kiellettävä vaaraa aiheuttava radan käyttö sekä ilmoitettava tästä ampumaradan ylläpitäjälle ja Poliisihallitukselle.

Ampumaradan käyttäjän on pyydettäessä esitettävä ratavastaavalle selvitys oikeudestaan ampua radalla. Ampumaradan käyttäjän on noudatettava ratavastaavan määräystä keskeyttää turvallisuutta vaarantava, ampumarataluvan tai -ilmoituksen perusteella asetettujen ehtojen tai määräysten taikka järjestyssäännön vastainen toiminta ampumaradalla. Jos ammunalle on nimetty ammunnan johtaja, on myös hänellä oikeus pyytää selvitys ja keskeyttää toiminta.

Ampumaratalain 10 § 1. momentin ”valvonta” on tarkennettu valtioneuvoston asetuksessa. Ampumaratalain 16 § antaa valtuudet asetuksenantoon. VNa ampumaradoista (1307/2015) listaa ratavastaavalle konkreettisia tehtäviä – ja kohdassa 7 vielä ennakoimattomatkin haasteet.

VNa ampumaradoista 3 § Ratavastaavan valvontatehtävä

Ratavastaavan on valvottava, että rata-alue on luvan tai ilmoituksen, lupaehtojen, ilmoituksen perusteella asetettujen ehtojen sekä järjestyssäännön mukainen.

Valvontatehtävässä tulee tarkastaa:

- 1) suojavallit ja muut suojarakenteet;*
- 2) näyttösuojat, taulutelineet, maalilaitteet ja muut rakenteet;*
- 3) ampumakatokset ja ampumapaikat;*
- 4) aidat ja varoitusmerkinnät;*
- 5) kulkureittien merkitseminen, opasteet ja osoitekyllit;*
- 6) järjestyssääntöjen esillä olo;*
- 7) muut radan turvallisuuteen vaikuttavat seikat.*

Valvonnan määrässä, laajuudessa ja tekoavassa tulee ottaa huomioon radan laatu, käyttäjämäärät, laukaussmäärät, sijaintipaikka ja muut vastaavat seikat.

Ratavastaavan rekrytoinnissa ampumarata-asetuksen 3 § on selkeäkö vastaus kysymykseen ”mitä homma sisältää?” Ratavastaavaehdokkaan on helpompi ottaa tehtävä vastaan, jos ampumaradan ylläpitäjä ja ratavastaava vielä tarkentavat luetteloja. Ratavastaavan ei välttämättä tarvitse tehdä itse koko aikaa kaikkea. Tärkeää on, että ratavastaava yhdessä päävastuussa olevan seurajohdon/radan ylläpitäjän kanssa huolehtivat, että turvallisuusasiat ovat kunnossa.

Ampumaradoilla on nämä asiat hoidettu aikaisemmin keskinäisillä sopimuksilla ja yhdistysten päätöksillä. Ampumaradan toimijoiden sovittu tehtäväjako on edelleen tärkeä. Kun ratavastaavia voi olla useita, myös ratavastaavien keskinäinen tehtäväjako voidaan sopia koko rata-alueen turvallisuudesta tinkimättä. Ratavastaavan asian mukainen yhteydenpito ampumaradan ylläpitäjän (yhdistyksen johto tms.) kanssa on ratavastaavan ja seurajohdonkin vastuun kannalta tärkeää. Riittävä huolellisuus tehtävän hoidossa ei ole aina etukäteen määriteltävissä. Ratavastaavan tulee pitää radan ylläpitäjä tilanteen tasalla.

Järjestyssääntöön liittyviä näkökohtia

Ampumaratalain 9 § säätelee, että ampumaradalla on oltava järjestyssääntö.

”Ampumaradalla tulee olla järjestyssääntö, jossa on oltava määräykset rata-alueella ja sen välittömässä läheisyydessä oleskelevien turvallisuuden varmistamisesta, radan käyttöön liittyvistä rajoituksista sekä määräyksiä ja rajoituksia koskevasta tiedottamisesta rata-alueella. Järjestyssääntö ja ratavastaavan yhteystiedot on pidettävä ampumaradalla käyttäjien nähtävinä.”

Ampumaratalain 16 § kohta 4 valtuutti valtioneuvoston tarkentamaan järjestyssäännön sisältöä ja esilläpitovelvoitetta. VNa ampumaradoista 2 § sääntelee järjestyssäännön sisältöä.

Valtioneuvoston asetus ampumaradoista 2 § - Järjestyssääntö

Ampumaradan, ampumaurheilukeskuksen ja vähäisen ampumaradan järjestyssäännöstä on käytävä ilmi:

- 1) radan käyttöajat;
- 2) radan varomääräykset ja sen turvallisuuden ylläpitämiseksi tehtävä siivoaminen ja jätahuolto;
- 3) ampumaradan pitäjä;
- 4) ratavastaavan nimi sekä puhelinnumero tai muu yhteystieto;
- 5) radan nimen, sijainnin ja ajo-ohjeiden esilläpito.

Lisäksi järjestyssäännöstä on tarvittaessa käytävä ilmi:

- 1) radalle pääsyn rajoittaminen ja radan aukioloajat;
- 2) rata-alueella olevat radat ja niiden ampumamatkoja, ammunnan lajeja, tulimuotoa, sallittuja patruunatyyppejä ja taulujen tyyppejä ja sijoitusta koskevat rajoitukset;
- 3) radan käyttöoikeuksia koskevat rajoitukset;
- 4) rata-alueen ylläpitovastuun jako;
- 5) ensiaputarvikkeiden säilytyspaikka.

Järjestyssääntöön on, jos radan turvallinen käyttö sitä edellyttää, sisällytettävä rata-alueen kartta, josta käyvät ilmi sallitut kulkureitit, kulkureittien ja ampumapaikkojen esteettömyys sekä pysäköintialueet.

Järjestyssääntö on pidettävä esillä ilmoitustaululla ja turvallisuuden edellyttäessä lajiratojen suorituspaikoilla.

Asetuksen pakollisten kohtien joukossa on kohta 4, ratavastaava. Luettelossa kirjataan perinteisesti ampumaradoilla käytettyjen järjestyssääntöjen sisältöä. Vanhojen ampumaratojen järjestyssääntöjen ajan tasalle saattaminen vaatii ratavastaavan rekrytoinnin ja ilmoittamisen Poliisihallitukselle. Perinteisesti ampumaratojen ja lajiratojen järjestyssäännöissä on mainittu

vastuuhenkilö ja tämän puhelinnumero. Nyt järjestyssääntöön on lisättävä Poliisihallituksen hyväksymä ratavastaava.

Ampumaradan järjestyssääntöön voi lisätä tarkempaakin ohjeistusta. Jos on varmistettava, että ratavastaava tai muu sovittu ratatoimihenkilö tarvitsee jossakin tietyssä asiassa selkänokajseen radan ylläpitäjän vallan, pannaan asiasta määräys/lupa/kielto järjestyssääntöön.

Muistutukseksi vielä se, että Poliisihallitus ei halua tarkistaa vanhojen ampumaratojen uusittuja järjestyssääntöjä. Älkää lähettäkö niitä Poliisihallitukselle.

Poliisihallitukselle toimitettava aineisto – kohtuullinen laatu

Ampumaratalain alussa mainittu määräaika ratavastaavan ilmoittamiselle päättyy 1.12.2017. Viimeistään tällöin on asia pantava vireille. **Poliisihallitus ottaa sähköisesti vastaan ilmoituksen ratavastaavasta ja tämän ilmoituksen liitteeksi pantavan erillisen ratavastaavaksi ehdotetun allekirjoittaman suostumuksen.** Sähköposti kulkee lähettäjän vastuulla, joten joulukuun ensimmäiseen ei pidä asiaa jättää. Kaikkien etu on, jos Poliisihallitus saa tasaisen ilmoitusvirran jaettuna useille kuukausille.

Alla on malli ratavastaavan ilmoittamisesta ja erillinen ratavastaavaksi ehdotettavan suostumus. Samalla paperilla voi ilmoittaa useita ratavastaavia. Hinta on asetuksen mukainen eli 40 euroa per ratavastaava.

Malleissa on yksilöity tarkasti ampumarata, jolle ratavastaavaa esitetään. Pelkkä radan nimi ei riitä yksilöimään rataa. Samoin on suostumukseen listattu oleellimmat tehtävät ja mahdollista tehtäväjako. Ratavastaavaksi esitettävän on allekirjoittaessaan paperin tiedettävä, mihin hän suostuu.

Liite 1 Ilmoitus ratavastaavaksi

Paikallinen Reserviläisyhdistys ry
Paikallinen ResUpsyhdistys ry

ILMOITUS RATAVASTAAVAKSI
(muutettavissa usean vastaavan ilmoitukseksi)

1.4.2017

Poliisihallitus
poliisihallitus@poliisi.fi

MÄNTYMÄEN AMPUMARADAN RATAVASTAAVAN TEHTÄVÄN VASTAANOTTO

Mäntymäen ampumaradan ylläpitäjäyhdistykset ovat kokouksessaan 1.4.2017 päättäneet esittää Poliisihallituksen hyväksyttäväksi yhden suostumuksensa antaneen ratavastaavan. Erillinen suostumusasiakirja on tämän esityksen liitteenä. (Mäntymäen ampumarata on yksilöity alempana tässä ilmoituksessa.)

Esitys ratavastaavaksi	Sukunimi:	Tarkkanen
	Etunimet:	Liisa Tipla Sumatra
	Henkilötunnus:	061267-2222
	Katuosoite:	Kotikatu 2 A 3
	Postitoimialue:	39200 Kyröskoski
	Puhelin:	+358 44 1234567
	Sähköposti:	lts.tarkkanen@gmail.com

Suostumus Liisa Tarkkasen 31.3.2017 antama suostumus on tämän ilmoituksen liitteenä.

Mäntymäen ampumarata

Paikallinen Reserviläisyhdistys ja Paikallinen ResUpsyhdistys omistavat yhdessä Mäntymäen ampumaradan. Radan ampumaratalupa ja ympäristölupa ovat molempien yhdistysten nimissä.

Mäntymäen ampumarata, Pirkanmaan ampuma- ja moottoriradat 2014. 8.1.2015.
Pirkanmaan liiton selvitys. Ratakortti 5 (sivu 33).

Ratavastaavan tehtävien tarkennus

Ampumarata-asetuksen 3 §:n tehtävien tarkennuksena on sovittu, että Liisa Tarkkasen ratavastaavan tehtävä kohdistuu Mäntymäen ampumaradan haulikkorataan ja sen toimintaan. Mäntymäen luodikkoradalle nimetään toinen ratavastaava. Tämä tarkennus ei rajoita ampumaratalain 10 §:n ratavastaavalle säätämiä velvollisuuksia tai valtioneuvoston asetuksen 3 §:n tehtäviä. Koko rata-alue on ratavastaavan turvallisuusvalvonnassa.

Tehtävään perehdyttäminen

Liisa Tarkkanen on tutustunut Mäntymäen ampumaradan järjestyssääntöön ja ratalupiin ennen tehtävän vastaanottoon suostumista. (Kts. suostumuslomake)

Jaakko Rehu
Paikallinen Reserviläisyhdistys ry
puheenjohtaja
040 1234567

Maija Tuulos
Paikallinen ResUpsyhdistys ry
puheenjohtaja
040 7654321

Liite 2 Suostumuksen malliteksti

Toimiva ampumarata, ampumaratalaki 17 § 3. momentti, kaksi ylläpitäjää

Liite 2

Liisa Tarkkanen
Kotikatu 2 A 3
39200 Kyröskoski

SUOSTUMUS

31.3.2017

Poliisihallitus
Paikallinen Reserviläisyhdistys
Paikallinen Resupsyhdistys

(Osoitettu myös hyväksyjälle – sillä POHA mukana)

MÄNTYMÄEN AMPUMARADAN RATAVASTAAVAN TEHTÄVÄN VASTAANOTTO

Suostumus Suostun ottamaan vastaan minulle esitetyn Mäntymäen ampumaradan ratavastaavan tehtävän.

(Minä, allekirjoittanut Liisa Tarkkanen suostun... Kuulostaisi hieman vanhalta. Asiakirjan laatija on vakioasettelun mukaan jo ylhäällä...)

Olen tutustunut rata-alueeseen, sen ympäristölupaan, ampumaratalupaan, turvallisuusjärjestelyihin ja radan nykyiseen järjestyssääntöön. Olen myös perehtynyt ampumaratalain (763/2015) 10 §:n määäämiin velvollisuuksiin ja oikeuksiin ja valtioneuvoston asetuksen (1307/2015) 3 §:n valvontatehtäviin.

Tehtävien tarkennus Ampumarata-asetuksen 3 §:n tehtävien tarkennuksena on sovittu, että ratavastaavan tehtäväni kohdistuu alempana yksilöidyn Mäntymäen ampumaradan haulikkorataan ja sen toimintaan. Luodikkoradalle nimetään toinen ratavastaava. Tämä tarkennus ei rajoita ampumaratalain 10 §:n ratavastaavalle säätämiä velvollisuuksia tai valtioneuvoston asetuksen 3 §:n tehtäviä. Koko rata-alue on ratavastaavan turvallisuusvalvonnassa.

Suostumuksen antajan henkilötiedot

Sukunimi: Tarkkanen
Etunimet: Liisa Tipla Sumatra
Henkilötunnus: 061267-2222
Katuosoite: Kotikatu 2 A 3
Postitoimialue: 39200 Kyröskoski
Puhelin: +358 44 1234567
Sähköposti: lts.tarkkanen@gmail.com

Ampumaradan tiedot Mäntymäen ampumarata, Pirkanmaan ampuma- ja moottoriradat 2014. 8.1.2015. Pirkanmaan liiton selvitys. Ratakortti 5 (sivu 33).

(Yksilöinnillä varmistetaan, että suostumuksen antaja voidaan liittää oikeaan ampumarataan. Myös alueen vuokrasopimus saattaa yksilöidä rata-alueen hyvin... Ratavastaavan Poliisihallitukseen ilmoittaja varmistaa, että ampumaratanimi tai tunnus on yksiselitteinen.)

tai jos käytettävissä Keski-Suomen lääninhallituksen päätös N:o C-362; 759 C 22/66 (annettu 3.2.1967)

taikka esim. y-luvan nro Dnro HAM-2005-Y-519-111; Nro YSO/107/2009; Annettu 24.8.2009.

(Yksilöintitiedot tässä suostumuksessa ja ilmoittavan toimielimen pöytäkirjassa ovat yhtäpitävät – ratavastaava tietää, mitä rataa tarkoitetaan... Maakunnan liittojen ampumarataselvitykset voisivat olla hyvä ja helppo tarkentaja...)

Allekirjoitus

Liisa Tarkkanen
Liisa Tarkkanen
suostumuksen antaja